

Lærredets skribenter

Claude Mauriac: „*Petite Littérature du Cinéma*“. Éditions du Cerf, Paris 1957.

Titlen og et første hastigt gennemsyn af *Claude Mauriac*s sidste bog giver appetit på den. Indholdsfortegnelsen omfatter en række af de navne, der i særlig grad har sat deres præg på moderne filmkunst. Desværre indfries forventningerne ikke ganske ved det nærmere bekendtskab med indholdet. Mauriac — en søn af *François Mauriac* — har øjensynligt fået den idé at skrive om en række forfattere af litterær kvalitet, der har direkte tilknytning til filmen, og som har ydet personligt kunstnerisk arbejde inden for dette medium enten ved instruktion, manuskript eller begge dele. Han har valgt *Cocteau*, *Malraux*, *Sartre* og *Grabam Greene*. Han har imidlertid ikke haft stof nok (og det er derfor mærkværdigt, at han f. eks. ikke har medtaget *Steinbeck*, der nok kunne passe i dette selskab), og han har derfor i en anden del af bogen i en række kapitler skrevet om „les écrivains de l'écran“. Man kunne forstå, at han her ville medtage *Bresson*, men når man i denne del også ser *Hitchcock*, *Mankiewicz* og *Fellini* forstår man, at hans definition af „lærredets skribenter“ må være ret vid. Det viser sig da også, at det eneste kriterium for at indbefattes i denne kategori er, at man udtrykker sig på en lige så „subtile et complexe“ måde på film som de seriøse forfattere i deres bøger. Heller ikke sådanne kunstnere ville dog strække til en hel bog, og derfor er der føjet endnu to dele til, hvori vi fjerner os mere og mere fra det, titlen antydede. I tredje del skriver han om nogle af de nyere franske gangsterfilm, og overvurderer her enormt kriminalromanens litterære værdi, hvilket som bekendt ikke alene er en fransk fejltagelse. Endog de trivielle *Lemmy*-film efter *Peter Cheyney* er kommet med, ligesom *Clouzots* latterlige „Rædslernes hus“ gøres til genstand for indgående omtale. I sidste afdeling, der nærmest må betragtes som et appendix, giver han sig endelig af med film om kunst og kunstnere.

Bogen kan således i høj grad siges at mangle sammenhæng, både ydre og indre. De enkelte kunstnere og deres værker står mærkværdigt isoleret, og der er ikke gjort forsøg på at formulere et samlende synspunkt på alle de omtalte personligheder og film, ligesom der heller ikke er forsøgt at sige noget principielt æstetisk eller essentielt om forholdet mellem litteraturen og filmen. Det er blevet en serie enkelt-analyser, der i sig selv kan være af betydning, men artikel- og essay-samlinger om film skorter det ikke på i forvejen. Som bogen nu fremtræder er den blot en sådan samling af Mauriacs filmkronikker i „Le Figaro Littéraire“, og skønt de naturligvis er hævet øjvt over, hvad vi er vant til af dagbladskritik, ville det dog fra Mauriacs hånd have været ulige interes-

santere med en bog, der var nyskrevet og gennemarbejdet.

Med alle disse forbehold bydes der dog hyppigt på interessant læsning. Mauriac tilhører ikke den del af den franske kritik, der, som han pudsig turnerer det, falder i svime ved den blotte nævnelse af *Hitchcocks* navn, og hans analyser er præget af en *common sense*, som man såvist ikke finder i „*Cahiers du Cinéma*“s eksesger. Mauriac minder mere om de engelske kritikere, og det kan så være en personlig sag, om man foretrækker disse kritikere. Han er en interessant skribent, omend hans jugement ikke altid er alt for sikkert, og han undertiden ikke synes at tage hensyn til, hvad der er skrevet af væsentlige artikler i tidskrifterne om de kunstnere, han beskæftiger sig med. I samme serie bebudes en ny bog af samme forfatter, og måske vil man her få bevis på, at han mestrer den sammenhængende form, som man savner i den foreliggende.

Ib Monty.

Hvilken hukommelse!

George Pearson: „*Flashback*“. George Allen & Unwin Ltd. London 1957.

George Pearson var lærer, da han i 1912, 36 år gammel, besluttede at vie sit liv til filmen. Han blev ansat hos „*Pathé*“ i London og han arbejdede siden som instruktør for 6—7 forskellige selskaber. Han finder det i øvrigt betegnende for sin karriere som instruktør af kommercielle film, at hans første film hed „*The Fool*“ (1913) og den sidste „*The Fatal Hour*“ (1937). Fra 1940 til 1955 arbejdede han i „*The Colonial Film Unit*“ med dokumentarfilm og med at oplære studenter fra de britiske kolonier i filmens anvendelsesmuligheder. Han startede som lærer og sluttede som lærer, og man indføres gennem 225 nøjagtige sider i den mellemliggende periode med uøjagtige oplysninger om hans film, hans tanker og hans mindste handlinger — vi slipper end ikke for navnene på samtlige elektriskere, snekere og scenearbejdere fra 1913. Det er forbløffende, at han har rede på det hele.

Det er frapperende i hvor høj grad den engelske stumfilmproduktion lignede den danske, da denne var på retur. Man drejede løs ad de vante baner og glemte aldeles at følge udviklingen i andre lande. *George Pearson* viser det (ufrivilligt) i sin beskrivelse af den bestyrtelse, der opstod, da han sammen med et par kolleger tilfældigvis så „*Birth of a Nation*“ i 1915! Han beretter, at han straks så geniet bag filmen, og han undskylder sine følgende films kvalitet med, at han kendte sin begrænsning! At han i hvert fald havde håndslag, beviste „*Love, Life and Laughter*“ fra 1923 med *Betty Balfour* (som han „kreerede“) og *Harry Jonas*. Den blev af kritikeren hævet til gigantiske højder: „... surpasses even the genius of *D. W. Griffith*“ —!

George Pearson kendte naturligvis en række betydende filmkunstnere, og han beskriver dem alle med rosende gløser: *expert*, *genius*, *gentle*, *sweet* eller medlemmer af *a strong cast*. Bogen er irriterende tandløs, og man lives kun op, mens man læser om hans 6 måneders ophold i Hollywood, hvor han var produktionsleder på „*Journey's End*“. Efter beskrivelserne at dømme må det have været hans tilværelses højdepunkt.

Som helhed er bogen en elskværdig indførelse i tilstandene i den engelske filmproduktion for 1930. *George Pearson* har nedfældet de behageligste kendsgerninger med en pietet og et overblik, der vidner om talrige dagbøger.

Det er efter læsningen af bogen vanskeligt at bedømme, om man har været i selskab med en ærligt stræbende filmmand. Hvem var *George Pearson*? En pioner? — Vel knap nok

Poul Malmkjær.